

[Nyhøe Andersen.]

samarbejde her i salen, som statsministeren har ofret så mange ord på. Jeg var faktisk personlig naiv nok til at tro, at statsministeren også mente det, og jeg personlig havde da gerne set, at det havde været alvorligt ment, men jeg er faktisk blevet en hel del klogere siden i går.

Man har her forud for åbningsdebatten fremsat et lovforslag, hvis politiske mening vel kun kan være at demonstrere den betydning, som samarbejde med SF har og skal have i den kommende tid. Det kan vel heller ikke undgå at få konsekvenser for den følge-lovgivning på erhvervsområdet, som i væge vendinger er blevet bebudet. I så fald tror jeg ikke erhvervene får megen glæde af de forhandlinger, som de vil blive inviteret til om denne sag.

Jeg skal slutte med at sige, at venstre ikke kan medvirke til lovforslagets gennemførelse, men vil stemme imod det.

Dahlggaard: Det udvalgsarbejde, der for en times tid eller to siden har fundet sin afslutning, har været meget hektisk og meget besværligt. Jeg tror, at de fleste af os, der har deltaget i dette udvalgsarbejde, har haft en fornemelse af, at vi har måttet være med til at sikre udførelsen af en hel del af det arbejde, som burde have været udført, inden lovforslaget havde fået sin endelige udformning fra regeringens hånd, og også til at sørge for, at de vurderinger kom frem, som folkettinget nu engang skal lægge til grund for sin endelige stillingtagen.

Det lovforslag, som regeringen i går ville haste igennem uden nogen form for kontakt med erhvervene, har gennem udvalgsarbejdet, herunder ikke mindst erhvervsdelegationernes oplysninger, vist sig ikke blot at være et tvivlsomt forslag ud fra de synspunkter, som vi måske kan være uenige om og strides om, altså spørgsmålet om den principielle holdning til den økonomiske politik, den principielle vurdering af de økonomiske udviklingstendenser, men det synes også at have været dårligt udformet set ud fra sine egne forudsætninger. Det fremgår ikke mindst af det overordentlig betydelige antal ændringer i listen over undtagelser fra den midlertidige importafgift, som finansministeren i dag har stillet forslag om i form af ændringsforslag til sit eget lovforslag, som

han altså gerne ville have haft gennemført i går.

Der er for mig ikke megen tvivl om, at denne situation hænger sammen med en mangelfuld indføling i, hvordan dansk erhvervsliv i dag fungerer efter mere end 10 års fremadskridende afvikling af tidligere tiders restriktioner og toldbeskyttelse. Lovforslaget synes efter sin udformning at være baseret på to i og for sig primitive eller i hvert fald gammeldags forudsætninger, nemlig for det første den forudsætning, at man kan sondre mellem eksportindustri og hjemmemarkedsindustri, mellem eksportvirksomheder og hjemmemarkedsvirksomheder, og for det andet den forudsætning, at de enkelte virksomheder baserer deres produktion på råvarer og hjælpestoffer og derudfra frembringer det endelige færdige produkt. Begge dele er fejlagtige, i hvert fald ikke rigtige. Tusindvis af virksomheder afsætter deres varer både herhjemme og i udlandet. Særlig er der grund til at fremhæve, at halvdelen af industrieksporten sker til frihandelsområdet, som i virkeligheden i stigende grad er at opfatte og af de enkelte virksomheder opfattes som en del af hjemmemarkedet. Det forekommer mig, at den største fejl, regeringen har begået ved udformningen af sit lovforslag, er den, at man har overset dette forhold og derfor har udformet sit lovforslag på en måde, der medfører en direkte belastning af industrieksporten netop til frihandelsområdet. Man spørger sig selv, om der ikke her er tale om en brøler. Det kan da ikke have været tilsigtet fra regeringens side.

Og produktionen på de enkelte virksomheder sker ikke alene på grundlag af råvarer og hjælpestoffer. Også komponenter, dele, maskiner osv., som købes hos andre virksomheder både i indland og udland, indgår i samlede produkter, der afsættes både i indland og udland. Arbejdsdelingen mellem industrivirksomhederne er vidt fremskredet. Der har udviklet sig et fint, men også kompliceret samspil, som ikke respekterer landegrænserne, specielt ikke landegrænserne inden for frihandelsområdet.

Disse forhold er ikke taget i betragtning ved lovforslagets udarbejdelse. Derfor er dets virkninger tilfældige. De er uforudsete og uforudsigelige. De er uforberedte fra regeringens side. Jeg synes, at det specielt for